

DE-BTK
Szociológia
I. évf. MA

A kollégiumi és az albérleti lakástípusok összehasonlítása

Oktató:
Dr. Szabó Ildikó
Kutatói gyakorlat I.

Készítette:
Zékány Erzsébet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	I
BEVEZETÉS	1
I. LAKÁSTÍPUSOK ÉS A KOLLÉGIUMOK BEMUTATÁSA	2
1.1 LAKÁSTÍPUSOK	2
1.2 A CAMPUS HOTEL BEMUTATÁSA	3
1.3 A VÁMOSPÉRCSI ÚTI KOLLÉGIUM BEMUTATÁSA	4
1.4 ALBÉRLETEK BEMUTATÁSA	5
II. A FÓKUSZCSOPORTOK ELEMZÉSE	7
2.1 A FÓKUSZCSOPORTOK BEMUTATÁSA	7
2.2 A RÉSZTVEVŐI MEGFIGYELÉS BEMUTATÁSA	7
2.3 AZ ALBÉRLET ÉS A KOLLÉGIUM VÁLASZTÁSÁNAK INDOKLÁSA, ÉS A SZOBATÁRSÁK VÁLASZTÁSA	9
2.4 A LAKÁSBAN ILLETVE A SZOBÁBAN ELTÖLTÖTT IDŐ.....	10
2.5 A LAKÁS ILLETVE A SZOBA FENNTARTÁSA.....	11
2.6 ELŐNYÖK ÉS HÁTRÁNYOK.....	13
ÖSSZEFOGLALÁS	16
FELHASZNÁLT IRODALOM	17

BEVEZETÉS

Dolgozatomban, a kollégiumban és az albérletben élőket veszem közelebbről szemügyre, hogy miben hasonlítanak, és hogy miben különböznek, úgymint például a takarítási, a tanulási, a szabadidő eltöltésre vonatkozó szokások. Egy albérletben, a Campus Hotelben és a Vámospércsi Úti Kollégiumban készítettem fókuszcsoporthoz interjút az ott lakó hallgatókkal.

Mindezek bemutatása előtt Gergely Orsolya tanulmánya alapján bemutatom az általa kategorizált lakástípusokat. Ezután külön-külön bemutatom az albérletre és a kollégiumra vonatkozó jellemzőket. Az albérlet és kollégium között igen sok hasonlóság és különbség van. A legfőbb különbség az anyagiak, a saját szoba, saját tér kiváltsága a kollégiummal szemben. Az otthonosítási folyamatokban is jelentkeznek különbségek, mivel az albérletet jobban tekinthetik a fiatalok a sajátjuknak, mert a kollégiumi szobák évente változhatnak, így hiányzik az állandóság érzése. Az albérletben sokkal több tárgy lehet saját, vagy olyan tárgyak, amelyek az otthon érzetét keltik. Ezzel szemben a kollégiumi szobák csak a legszükségesebb tárgyakkal felszerelt, s a fiatalok döntése, hogy milyen eszközökkel egészítik ki a szobákat.

A következő részben a fókuszcsoporthoz ismérveit mutatom be, az alanyokat és az interjú főbb kérdéseit. A résztvevői megfigyelés alapján különböző szempontok szerint részletesen ismertetem azokat a helyeket, ahol a fókuszcsoporthoz készült. Megfigyelési szempontjaim a következők voltak: milyen felszereltségű, milyen a tárgyi ellátottsága, elrendezése, mennyire otthonos, mennyire tarják tisztán, rendben a lakást illetve a szobát.

S végezetül a fókuszcsoporthoz beszélgetések elemzése következik, a főbb témakörök köré csoportosítva: az albérlet és a kollégium választásának indoklása, és a szobatársak választása; a lakásban illetve a szobában eltöltött idő; a lakás illetve a szoba fenntartása; és az előnyök és hátrányok.

I. LAKÁSTÍPUSOK ÉS A KOLLÉGIUMOK BEMUTATÁSA

1.1 Lakástípusok

A kollégiumi és az albérleti élet sokban hasonlít egymásra, mivel a diákok az egyetemi éveiket abban az adott közegben töltik el. Gergely Orsolya a kolozsvári diákok lakásmintáit írja le részletes empirikus anyagra alapozva. Az emberiség kultúrájának részévé vált a lakás többféle fontossági szempont szerint. A lakás egy olyan hely, ahová csak a legszűkebb családi vagy baráti kör juthat be, ez a pihenés és a kikapcsolódás tere. A lakásban, az otthonban eltérően viselkednek az emberek, úgy alakítják és használják a teret, ahogy a legjobb számukra, ahogy éppen szeretnék. A lakások otthonná tétele szerint Gergely Orsolya négy típust alakított ki: szállást, ideiglenes lakást, átmeneti otthont, valamint otthont (Gergely 2004).

A szállás olyan típusú lakás, amelyet semmilyen mértékben nem tekintenek otthonnak a hallgatók, azonban a szülői házat sem tekintik már annak. Nem kötődnek a lakásukhoz, és semmit sem tesznek annak érdekében, hogy otthonosabbá tegyék. A lakás berendezéséből szinte semmi sem az övék, kevés dísz található a lakásban, csak éppen szükséges tárgyak vannak, s ennél fogva csak enni és aludni járnak a lakásba. Nincsen a lakásban olyan hely, ahol szívesen tanulnának, vagy ami alkalmas lenne vendégek fogadására. A lakótársak személye sem éppen az, akivel szívesen töltenék a szabadidejüket, csak kényszerhelyzetből laknak együtt, tehát egyáltalán nem szimpatikusak egymásnak. Mindezek ellenére mégis lehetnek előnyei ezeknek a lakásoknak, mint például, hogy keveset kell fizetni, vagy közel van a központhoz, az egyetemhez. Az ideiglenes lakás lakói sem tekintik otthonnak a lakásukat, mivel csak kis időre terveznek. Azonban megpróbálnak néhány lakásmintát alkalmazni, mint például vannak saját dolgaik, de ezeket szinte kizárólag ők használják. Megfigyelhetők dísz tárgyak, de a hozzájuk való érzelmi kötődés hiányáról árulkodnak, és ezért nincsenek ízlések és elvárások. Ezzel a két kategóriával szemben az átmeneti otthon típus lakói már annyira érzik otthonuknak diákkori lakásukat, mint a családi otthont, habár ez utóbbi még mindig nagyon fontos szerepet tölt be. A családtól, a régi barátoktól nincsenek elszakadva, azonban az év legnagyobb részét a lakásában töltik, és ezért már a lakást otthonosabbá teszik, beszerzik a legszükségesebb felszereléseket, több a saját tárgy, a díszítés. Azonban még megvan az átmenetiség érzése, s így nem válhat otthonná. Az utolsó típus, az

otthon, a hallgatók otthonnak nevezik, azonban nincsenek teljes mértékben meggyőződve ennek az állandóságáról. Mégis ezt a lakást tekintik otthonuknak, a szülői házat pedig csak a vakáció színterének. A lakók ezeken a lakásokon sokat alakítanak, a szerint, hogy számukra minél kényelmesebb és otthonosabb legyen, anyagi és fizikai áldozatot hoznak, sokkal több vagy esetleg minden a saját felszerelésük, tárgyuk a lakásban, a szomszédokat is ismerik, s a lakóközösség szerves tagjaivá válnak.

Tehát Gergely Orsolya résztvevő megfigyelés alkalmazásával mutatta be a lakásokat, a szerint, hogy milyen felszereltségű, milyen a tárgyi ellátottsága, elrendezése, milyen a lakás egyéni otthonosítási folyamata. A megfigyeléseken kívül interjúkat is készített, mely a lakáskörülmények értékelésére, az otthonosság érzésére, a lakás otthonossá tételének a gyakorlataira és a lakáskeresési tapasztalatokra kérdez. A szerint is létrehozott kategóriákat, hogy akivel az egyetemisták együtt laknak fűzték-e vagy sem valamilyen előző ismertségi, baráti, esetleg rokon szálak. A kategóriák a következők: barátokként összeköltöző diákok, ismerősökként, barátok/ismerősök révén összeköltöző diákok, ismeretlenül összeköltöző diákok (pl. hirdetés alapján). Ezek a szempontok nagyon fontosak, hiszen az együttélést, együttlakást nagymértékben befolyásolja, hogy kikkel élnek együtt, mert ennek következtében a lakások is másként alakulnak.

A lakás megszabja az együttélés minőségét, a mindennapi életvitel menetét, szintjét, tartalmát, sőt hangulatát is. Tulajdonképpen a hely, ahol laknak nagymértékben befolyásolja, meghatározza életmódjukat is. Azonban ez fordítva is igaz, mivel az életmód, a gazdasági helyzet jelentősen meghatározza azoknak a lehetőségeknek skáláját, ahová költözhetnek. A legnagyobb akadályt tehát az anyagiak okozzák, ugyanakkor az otthon iránti igény és a szocializált lakásminta az, ami jelentős mértékben befolyásolja a lakásalakító tevékenységeket (Gergely 2004).

1.2 A Campus Hotel bemutatása

A Debreceni Egyetemre járó hallgatók számára nagyon sok kollégium áll a rendelkezésükre, a Campus az egyik legújabb és legmodernebb kollégium, azaz inkább hotel, ahová bármelyik karról jelentkezhetnek a diákok. A Campus Hotel a szorgalmi időszakon kívül, illetve esetleges szabad kapacitásában kereskedelmi szálláshelyként, mint háromcsillagos szálloda várja a Debrecenbe érkező turistákat. Két épületből áll, amely egy kör alakú kertet fog közre. Az épületek felső szintjén tetőterasz szolgálja a kikapcsolódást a lakók számára. A Campus

„A” épületében 25 egyágyas szoba és 161 kétágyas, fürdőszobás szoba van, amelyek légkondicionáltak, színes tévével és hűtőszekrényvel felszereltek. „B” épületében pedig 138 kétágyas szoba és 99 háromágyas szoba található fürdőszobával és konyhasarokkal. Nagyon sok szolgáltatást nyújt, melyek a következők: étterem, bár és büfé, csocsóval, dartsszal is felszerelt bowling bár, fitness terem és szolárium. A Campus mellett kézi- és kosárlabdapálya áll a sportolni vágyók rendelkezésére. A kollégiumban fénymásoló szalon, automata bankfiók és ATM, valamint mosoda, 24 órás recepciós szolgálat, parkoló, 24 órás biztonsági szolgálat és safe található, illetve a folyosókon melegital-, üdítő- és chips automaták is vannak (ANON1).

1. A Campus Hotel épülete

1.3 A Vámspércsi Úti Kollégium bemutatása

A város egyik végén található a Vámspércsi Úti Kollégium (VÚK), ahová nagyon sok karról jelentkezhetnek a hallgatók (ÁJK, BTK, IK, KTK, TTK). A Debreceni Egyetem főépületétől a kollégium 40-60 percnyi távolságra van busszal, illetve villamossal. Az épület négyemeletes, lift nincs, az első emeleten pedig egy Építőipari Kft. működik. A kollégium 240 hallgató befogadására alkalmas, s három ágyas szobák állnak a rendelkezésre. A szobákhoz nem tartoznak külön fürdőhelyiségek, hűtők, mikrohullámú sütők. Minden

folyosóhoz egy zuhanyzó – vagy egy lány vagy egy fiú, szintenként változik – egy konyha, és egy hűtőszoba tartozik. A konyhában két rezsó és egy mikrohullámú sütő van, illetve bizonyos szobákhoz tartozó szekrények. A hűtőszoba funkciója, hogy nem a szobákban van egy-egy hűtő, hanem erre külön szobát tartanak fent, ahol egy hűtőszekrényen két vagy három szoba közösen osztozik. Mint minden épületben, itt is van dohányzásra alkalmas hely, ami itt a második „lépcsőház”. Tévénézési lehetőség a földszinti aulában van, ahol rendezvények megszervezésére is sor kerül. Tanuló- és számítógép szoba is a hallgatók érdekeit szolgálja. Az épület nagyon régi, az ablakok szigetelése sem tökéletes, felújítások történtek az utóbbi években, mint például a zuhanyzók, a mosókonyha, és a szobák felújítása is kezdetét vette.

2. A VÚK épülete

1.4 Albérletek bemutatása

A debreceni egyetemisták a kollégium mellett albérletben is lakhatnak diákéveik alatt. Ha valakit éppen nem vettek fel kollégiumba, vagy csak egyszerűen nem szeretne kollégiumban

lakni, akkor albérletbe költözik. A fentiekben már részleteztem a lakástípusokat, kategóriákat, most csak néhány jellemzőt ismertetnék az albérletekkel kapcsolatban. Mivel Debrecen egyetemváros, ezért nagyon sok kiadó lakás van, s a hallgatók nagyon hamar találnak maguknak szállást. Az albérleteknél a fiatalok kiválaszthatják, hogy kivel, kikkel szeretnének együtt élni. Azonban ezeknél a lakásoknál figyelembe kell venni, hogy a szomszédok nem egyetemisták, hanem családok, akikre tekintettel kell lenni. A fiataloknak az albérletekben lehet saját szobájuk, csak a lakótársakkal kell osztozni a fürdőszobán és a konyhán, és manapság az albérletek igen jól felszereltek, tehát igen kevés eszközt, tárgyat kell a bérlőnek vinnie.

3. Egy átlagos panellakás

II. A FÓKUSZCSOPORTOK ELEMZÉSE

2.1 A fókuszcsoporthok bemutatása

Dolgozatomban arra voltam kíváncsi, hogy milyen különbségek és hasonlóságok vannak az albérletesek és a kollégisták között, emellett az is érdekelt, hogy a különböző kollégiumban lakók között is van-e esetleg különbség. Három fókuszcsoporthos interjút készítettem, egy albérletben, a Campus Hotelben és a Vámospércsi Úti Kollégiumban. A csoportok összetételét tekintve lakhely szerint homogén, azonban nem és szak szerint különbözőek. Az első csoport alanyai az albérletesek voltak, 6 fő (6 fiú) vett részt az fókuszcsoporthban, azonban egy köztük kollégista volt (aktivitása miatt került a fókuszcsoporthba). A második csoport a Campus Hotelben lakó hallgatók voltak, 4 fő (4 lány) alkotta a homogén csoportot. Végül a harmadik csoport a Vámospércsi Úti Kollégiumban lakók voltak, szintén 4 fő (2 fiú és 2 lány).

A főbb kérdések pedig arra vonatkoztak, hogy miért választották azt a helyet, ahol éppen laknak, és hogy szeretnek-e ott lakni? Hogyan kerültek össze a lakó- vagy szobatársaival? A lakások illetve szobák felszereltségével kapcsolatos kérdések is elhangzottak. A szoba vagy lakás fenntartásával felmerülő kérdések, mint a takarítási rend, hogy mennyire gazdálkodnak együtt, és hogy mennyire felszerelt a lakás vagy szoba. A szabadidőre vonatkozó kérdéskörök is szerepeltek a fókuszcsoporthos interjúban, hogy lakó- vagy szobatársaival együtt vagy külön töltik-e a szabadidejüket, mennyi időt töltenek a lakásban vagy kollégiumban, és hol tanulnak? És végezetül összegzésként el kellett mondaniuk, hogy szerintük milyen előnyei és hátrányai vannak albérletben vagy kollégiumban lakni?

2.2 A résztvevői megfigyelés bemutatása

Mielőtt elkezdeném a fókuszcsoporthos interjú ismertetését és elemzését, résztvevői megfigyeléssel egészítem ki a dolgozatot. Megfigyelési szempontjaim a következők voltak: milyen felszereltségű, milyen a tárgyi ellátottsága, elrendezése, mennyire otthonos, mennyire tarják tisztán, rendben a lakást illetve a szobát.

Először is az albérlettel kezdeném, négyen laknak együtt, és az egyiküké a lakás. Három szoba van, kettő a folyosóról nyílik, a harmadik pedig a nagyobbik szobából, ahol ketten laknak. A nagyobb szoba hálósobaként és egyben nappaliként is funkcionál, mert itt

van a televízió. Ebből problémák is adódhatnak a tanulás szempontjából, mert ez a lakás központja, s itt sok a zavaró tényező. A lakás szépen kifestett, a konyha és a fürdő nagyon jó állapotban van. A szobákban számítógép, laptop, televízió található, kábel televízió és internet hozzáférés is van. Mindenkinek van saját szekrénye, polca. A konyha jól felszerelt konyhai eszközökkel, tárgyakkal. A fürdőben mosógép van, és mindenkinek van saját kis része, ahol tarthatják pipere dolgaikat. A falakon nincsenek posztterek vagy képek, de a kényelemhez és az otthon érzethez minden adott. A lakásban, és külön a szobákban nem volt rendetlenség, fiú lakókhoz viszonyítva nagyon jó állapotban volt a lakás. Az egyik alanyom egy másik albérletben lakik, amit nem volt lehetőség megfigyelni, csak elmondása alapján tudom jellemezni. Ez a lakás két szobás, a nagyobbik szobában lakik a tulaj – aki szintén egyetemista – és a kisebbik szobában lakik az alany. A lakás szépen felújított, és minden szükséges tárggyal, eszközzel ellátott.

A Campus Hotelben lakók, kétágyas szobában laknak, közös fürdőhelyiséggel. A szobákban tehát ketten laknak, minden lakónak van külön íróasztala, szekrénye, polca. A konyha a szobában van, nincs elkülönítve, egy kisebb étkező asztal is a rendelkezésükre áll. A mosogató mellett mosogatószerek, konyha eszközök sorakoznak, ez már a sajátjuk. A szobákhoz tartozik még televízió és internet hozzáférés is. A falakra poszttereket nem ragaszthatnak, mert ez nem megengedett, de más tárgyakkal, például fényképekkel, kismackókkal próbálják otthonosabbá tenni a környezetet. Az asztalokon könyvek voltak felhalmozva, és tányérok az étkezőasztalon, tehát nem mondható el, hogy nagy volt a rend. Éppen ezért, hogy a saját dolgaik mindenhol megjelentek, az otthon érzetét keltette.

A Vámospécsi Úti Kollégium, ahogy már a fentiekben jellemeztem, nem éppen a modern szobáiról híres. A szobák felszereltsége sem olyan, mint egy bebútorozott lakásé, vagy a Campus Hotel szobáké. A szobák csak a legszükségesebb tárgyakkal felszerelt, tehát ágyakkal, egy-két asztallal, székekkel, polcokkal, az előtérben szekrényekkel, egy mosdókagylóval és tükörrel. A szobák mérete igen kicsi, és az előtér is csak arra alkalmas, hogy három kicsi beépített szekrény elférjen. Ezeken a tárgyakon kívül, minden mást a kollégisták visznek magukkal. Abban a szobában, ahol a két lány lakik, számítógép, vízforraló és egy-két konyhai eszköz található. A polcokon könyvek, jegyzetek sorakoznak, az étkező asztalon lévő abroszon kívül más tárgy nem érezteti az otthonosságot. A falakon itt sincsenek posztterek, viszont a szobát saját kezűleg festették ki a lakók. A mosdókagylón, csak egy mosogatószer és egy folyékony szappan található, ami arra utal, hogy ezt közösen vásárolják, azonban külön fogkrémek és fogmosó poharak sorakoznak a polcon. A lányokon kívül a két fiú alany, nem egy szobában lakik, de hasonló a berendezésük. Sokkal több tárgy

van a szobájukban, például televízió, hűtő, akvárium, több konyhai eszköz, edény. A lányok szobájában nagyobb a rend és a tisztaság, mint a fiúk szobájában. Azonban a fiúk szobája sokkal otthonosabbnak hat, a sok saját tárgyjal, az egyik szobában még a ruhaszárító kötél is ruhákkal teli – a ruhaszárító kötél két fal között van „kihúzva”, s ez nem minden szobában található meg. A fiúk szobájában már megfigyelhető a falakon a poszterek, mert ebben a kollégiumban csak azokban a szobákban nem lehet posztert ragasztani, amik újonnan festettek.

Szintén nem volt lehetőségem megfigyelni a Kossuth Lajos Kollégiumban lakó hallgató szobáját – mint már említettem, aktivitása miatt a került az albérletesek csoportjába. A Kossuth Lajos Kollégium felszereltsége hasonló a Campus Hotel felszereltségéhez, modern szobákban lakhatnak a hallgatók.

2.3 Az albérlet és a kollégium választásának indoklása, és a szobatársak választása

Nagyon sok magyarázat lehet arra, hogy a hallgatók miért az albérletet vagy a kollégiumot választják lakhelyüknek. Az albérletesek említették, hogy egyébként sem vették volna fel őket a kollégiumba, ennek oka, hogy túl közel laknak az egyetemhez, vagy a tanulmányi eredményük nem érik el az a határt, ezért nem is jelentkeztek. Egy albérlet viszonylag drágább, mint a kollégium, de az albérletesek úgy gondolják, hogy körülbelül ugyanannyiba kerülnek, és ugyanazért a pénzért, ők válogathatják meg, hogy kivel lakjanak. Az albérletnek sokkal több előnyét látják kollégiummal szemben, és ezért is alkalmasabb, említették például, hogy ha tanulni szeretnének, akkor a saját szobájukban nyugodtan tanulhatnak és senki sem zavarja őket. Az egyik alany, albérlet előtt kollégiumban lakott, de nem volt jó a kapcsolata a szobatársával, abban a társaságban nem érezte jól magát, és ezért költözött át albérletbe. Vagy a legegyszerűbb válasz erre a kérdésre az volt, hogy nem szeretett volna kollégiumban lakni. Az albérletes alanyok közül négyen laktak egy lakásban, hárman már negyedik éve, és egy még csak egy éve. A három lakó már a középiskolában is barátok voltak, ezért kérdés sem volt számukra, hogy összeköltözzenek, a negyedik pedig az egyetemi évek alatt ismerkedtek meg, és így kerültek egy albérletbe. Az ötödik alany, egy másik lakásban lakik együtt szintén negyedik éve lakótársával, aki egyben a tulaj is, ők a gólyatáborban ismerkedtek össze. Az első fókuszcsoporthoz interjúnál, mint már említettem, egy kollégista is részt vett, ami a homogén csoportot megbontotta, de a vélemények ütközésében fontos szerepet játszott. Az alany mindig is kollégiumban lakott, még a középiskolai évei alatt is, szereti a kollégiumi

életet a társaság miatt, szobatársaival az első évben véletlenszerűen került össze, a következő évben viszont már megválaszthatta, hogy kivel lakjon együtt.

A Campusban és a Vámospércsi Úti Kollégiumban is hasonló érveket hoztak fel arra, hogy miért is választották a kollégiumot. Az egyik indok a pénz volt, hogy a kollégium olcsóbb, bár itt a Campus tekintetében nem annyira nagy a különbség. Az anyagiak mellett a társaság is fontos szerepet játszik a döntésben, mert itt laknak a barátai, ismerősei. A VÚK lakói szerint a közösségi élet szempontjából a kollégium sokkal előnyösebb. A szobatársak véletlenszerűen kerültek össze első évben, azóta pedig együtt laknak. A kollégisták közül vannak, akik négy illetve öt éve laknak együtt, de vannak, akik még csak egy éve, de ők is szintén régebbi ismeretség útján kerültek egy szobába.

Tehát igaz, hogy az albérletben megválaszthatják, hogy kivel lakjanak együtt a fiatalok, viszont a kollégiumra is igaz ez. Az ismerősök, barátok vagy már a szobatársak év elején kérvényezhetik, hogy egy szobában lakhassanak. S így az albérletesek által említett előny a kollégiummal szemben, már nem a legfontosabb tényezők közé tartozik.

2.4 A lakásban illetve a szobában eltöltött idő

A lakás, az otthon befolyásolja az életmódot, életszínvonalat, de ez fordítva is igaz. Megszabja az együttélés minőségét, a mindennapi életvitel menetét, szintjét, tartalmát, sőt hangulatát is. Az a hely, ahol laknak fontos szerepet játszik az ember életében, az a hely, ahol tanulnak, eltöltik a szabadidejüket, kikapcsolódnak.

Az albérlet és a kollégium a tanulás tekintetében különbséget mutat, mivel az albérletben a fiataloknak lehet egy saját szobájuk, ahol nincs zaj, és nincsenek zavaró tényezők. Ezzel szemben a kollégiumban sokan laknak, ebből kifolyólag nagy a zaj, a nyüzsgés, és nehezebb vagy esetleg lehetetlen koncentrálni a tanulásra. Az albérletben lakók azt állították, hogy az albérletben tanulnak, mert a szülői házban nem tudnak tanulni. Az albérletben sem minden esetben tudnak tanulni, de vizsgaidőszakban kompromisszumot kötnek, így nem zavarják egymást. Mindenkinek van saját szobája, kivéve két fiúnak, akik együtt laknak egy szobában, ezért néha könyvtárban tanulnak, vagy a konyhában, esetleg éjszaka mikor mindenki alszik.

Ezzel szemben a kollégisták inkább hazamennek, és ott tanulnak, mert szerintük képtelenség a kollégiumban tanulni, mindig elvonná valami a figyelmüket. Egy szobában ketten-hárman laknak, és vizsgaidőszakban, még ha mindenki tanul, akkor sem tudnának

nyugodtan tanulni. Könyvtárban egyáltalán nem szoktak tanulni, a Campus lakói szerint jó lenne, ha lenne egy tanulószoba, ahol koncentrálni tudnának, ezzel szemben a VÚK-ban van tanulószoba, amit néha igénybe is vesznek a kollégisták.

A tanulást leszámítva az alanyok egyöntetűen azt válaszolták, hogy szabadidejüket a kollégiumban illetve az albérletben töltik. Az internet és a kábel televízió nagyon befolyásoló szerepet tölt be, hogy minden idejüket ott töltik. Egy kivétel volt, az albérletes fókuszcsoportban résztvevő kollégista egyáltalán nem szeret a kollégiumában lenni (Kossuth Kollégium), mert a régi társasága, akivel jó a kapcsolata máshol lakik, és éppen ezért odamegy, ahol a társaság van. Tulajdonképpen a kollégiumi szobájába már csak enni, aludni, tanulni jár.

Tehát, ahogy az előbb elhangzott, mindegyik alany (kivéve egy) a kollégiumban illetve az albérletben tölti a szabadidejét, éppen ezért azt gondoltam, hogy akkor a közös programokat is együtt szervezik, együtt töltik el a szabadidejüket. Ezzel ellentétben az egyik albérletes, akinek csak egy lakótársa van, nem sok időt tölt vele, mert lakótársa csak a hét két napján tartózkodik a lakásban, és akkor is számítógépes játékokkal játszik, tehát az alany inkább ismerőseivel, csoporttársaival szervez közös programokat. A Kossuth kollégista mivel kevés időt tölt a szobájában, nincsenek is közös programjai a szobatársaival, néha beszélgetnek, de nem jó a kapcsolatuk, és így a barátaival tölti az idejét. A Campusban élők is inkább csoporttársakkal, barátokkal szórakoznak, vásárolgatnak, együtt pedig nagyon ritkán töltik el a szabadidejüket. Az albérletesek többi tagja és a VÚK-ban lakók pedig együtt töltik el idejüket, sőt a csoporttársaikkal együtt is, mert már összebarátkoztak, és nem szerveznek külön tevékenységeket.

2.5 A lakás illetve a szoba fenntartása

A lakás illetve a kollégiumi szobák felszereltségét illetően különbségek figyelhetőek meg. Az albérletek, mivel saját tulajdon mindkettő, ezért minden szükséges eszközzel felszerelt. A lakást már úgy foglalták el az albérlők, hogy lakhatóvá volt téve, tehát már bebútorozott volt. Ez jellemző az albérletek többségére, hogy bútorozottan adják ki, de ebben az esetben, hogy a tulaj is ott lakik, már olyan bútorokkal, eszközökkel van ellátva, amelyek esztétikusak és hasznosak. Az albérlőknek nem kellett sok mindent beszerezniük, ahhoz, hogy otthonossá tegyék a lakást, amit a sajátjuknak mondhatnak az a számítógép vagy laptop, és még néhány edény, konyhai eszköz. A kollégiumban ezzel szemben más a helyzet, mivel csak a legszükségesebb tárgyakkal felszerelt. Azonban a kollégiumok között is vannak különbségek,

a Vámospércsi Úti Kollégiumi szobákban, ahogy azt már fentebb is említettem, csak ágyak, asztalok, székek, polcok, szekrény és mosdókagyló található. Ezen kívül minden saját, amit a hallgatók hoznak a szobákba, annak érdekében, hogy otthonosabbá tegyék. Az itt lakók között is eltérések figyelhetők meg, az egyik szobában a legszükségesebb tárgyakon kívül, csak számítógépet, vízforralót és egy-két konyhai eszközt mondhatnak a magukénak. A másik szoba ezen kívül már hűtővel, televízióval, és posztterekkel a falon is felszerelt. A harmadik szobában viszont már két számítógép, akvárium, konyhai felszerelések is találhatóak. A VÚK-kal szemben a Campus sokkal felszereltebb, a két szobát egy külön fürdőhelyiség kapcsolja össze, mindkét szobához külön televízió, mikrohullámú sütő, rezsó tartozik. A hallgatók konyhai eszközökkel, számítógéppel, meleg szendvics sütővel, képekkel teszik kényelmesebbé és otthonosabbá szobájukat.

Akik közös lakásban, közös szobában laknak azzal együtt jár az is, hogy közösen használnak bizonyos tárgyakat, eszközöket, és kérdés, hogy vajon mennyire gazdálkodnak együtt? Az albérletben ez sokkal szervezettebb, mint a kollégiumban. Az albérletben közös kasszán vannak, mindenki megveszi, ami kell, felírják, hogy ki mit vett, és végül a hónap végén szétosztják a költségeket. Ezt a rendszert dolgozták ki annak érdekében, hogy elkerüljék a konfliktusokat, mivel ebből régebben sok probléma adódott. A Campusban lakók, viszont csak a kenyeret veszik közösen, de minden mást saját maguknak vesznek, s ebből probléma sem lehet. A VÚK-ban lakóknál eltérő a rendszer, a lányok a mosogatószeret és a kézmosót közösen veszik, de a többit már nem. A fiúknál pedig mindenki saját magáról gondoskodik, kivétel a kenyér és a szórakozáshoz az alkohol. De egyöntetűen mondták, hogy szívesen adnak bármit, amire a másoknak szüksége van, az enivalójukat is megosztják.

A lakás vagy a szoba fenntartásához hozzá tartozik a takarítás is, hogy milyen rendszerességgel takarítanak, esetleg van-e valamilyen beosztás. Kifejezett takarítási rend nem található meg sem az albérletben, sem a kollégiumokban. Az albérletben mindenki kitakarítja, rendben tartja a saját szobáját, a közös tereket viszont nagyon ritkán takarítják, az ő szavukkal „*évszakonként*”, s ebben figyelhető meg némi rendszer, mert kiosztják, hogy ki melyik helyiséget takarítja. A takarításon kívül konfliktus adódhat a mosogatásból is. Ugyan mindenki elmosa a sajátját, de elmondásuk alapján, a mosogatás rendszeresebb mióta bogarak lepték el a konyhát. A másik albérletben élő fiú szerint is a mosogatás volt a fő probléma régebben, mert a lakótársa egyáltalán nem mosogatott, azonban ez a probléma megoldódott, mert a lakótársa kevés időt tölt az albérletben, és az enivalót is rendeli, így mosatlan is kevés van. A takarítás náluk is ugyanúgy zajlik, mint a másik albérletben, a saját szobájukat takarítják, a közös tereket pedig felváltva, de nem meghatározott időpontokban. A

Campusban élőknel sincs takarítási rend, az takarít, aki „*hamarabb meglátja*”. A fürdőhelyiséget viszont nem nekik kell takarítani, mert kéthetente járnak a takarítók. A mosogatás pedig nem probléma, nem csak a sajátjukat mosogatják el, hanem a szobatársaikét is, aki éppen „*meglátja*”. A VÚK-osoknál a lányok figyelnek inkább oda a takarításra, bár náluk sincs rendszeresség, mert például, ha unatkoznak, vagy egyedül vannak, akkor kitakarítanak, vagy itt is az a jellemző, hogy aki „*hamarabb meglátja*”. A fiúknál viszont már más a helyzet, nem éppen a tisztaságról híres a szobájuk, nem nagyon takarítanak, ha takarítanak is, csak akkor mikor már nagyon nagy a kosz. A mosogatás terén itt is hasonló, mint az albérleteseknél, mindenki a sajátját mosogatja el.

2.6 Előnyök és hátrányok

A fókuszcsoporthoz lezárásaként az alanyoknak összegezniük kellett, hogy szerintük, mi az előnye és mi a hátránya albérletben, kollégiumban élni. Az albérletesek közül is voltak már kollégisták, így van viszonyítási alapjuk, azonban volt még olyan is, aki még egyszer sem volt kollégista, ez a későbbiekben kisebb fajta vitát is eredményezett. A kollégium előnyei közé sorolták, az egyetemhez való közelséget, a társaságot, hogy olcsóbb, azonos korosztály él együtt, ezért a problémák sokkal megérthetőbbek, tehát ha valaki hangosan hallgatja a zenét, akkor tudják, hogy szórakozni mennek és megértik, ezt a helyzetet. Ezzel szemben az albérletben más a helyzet, mert a szomszédok családosok, és ezért konfliktusok is lehetnek. Ennél a kérdésnél kialakult egy kisebb vita, mert felhoztak egy ellenpéldát, hogy a kollégiumban is vannak olyanok, akik nem szeretik a hangos zenét, és ebből kifolyólag már több problémájuk is volt. A Campusban lakók véleménye szerint, a Campus a legjobban felszerelt kollégium, ez a legjobb kollégium Debrecenben. Fontosnak tartják, hogy közel van a belvároshoz, jó a közlekedés, csendes, és nem utolsósorban közel van a Lovarda, a közkedvelt szórakozóhely. Ingyen internet hozzáférés van, annyi vizet fogyasztanak, amennyit akarnak, és a fürdőhelyiséget külön takarítók tartják tisztán. A Vámospércsi Úti Kollégiumról azonban ezek nem mondhatóak el, nincs közel a város, sem szórakozóhelyek, de ez is csendes környéken van, ingyenes az internet hozzáférés. Azonban előnynek tartják az alanyok, hogy segítségért fordulhatnak bárkihez, ha szükségük van valamire, például jegyzeteket kérhetnek, vagy segítséget a tanulásban. Sokkal gazdaságosabbnak tartják, mind az albérlettel, mind más kollégiummal szemben. Szeretik, hogy olyan sokan laknak itt, és hogy van közösségi élet, részt vehetnek kollégiumi rendezvényeken, bulikon. Más

kollégiummal szemben, ahol még a szomszédjukat sem ismerik, sok embert ismernek. Egy közösséghez tartoznak, és az egyik alany szavaival élve: „jó elmondani, hogy VÚK-os vagyok”.

Azonban az albérletnek is nagyon sok előnye van, a legfontosabb a különszoba, ahová bármikor bemehet tanulni, pihenni, vagy akár csak azért, hogy egyedül legyen, nem úgy, mint egy kollégiumi szobában, ahol ketten-hárman laknak együtt. Saját maguk választhatják, hogy kivel, kikkel akarnak együtt lakni, a lakásban bárkit, bármikor vendégül láthatnak, nem úgy, mint a kollégiumban, ahol meg van határozva, hogy meddig tartózkodhatnak ott idegenek. Említették még, hogy nagyobb a szabadság az albérletben. Összességében előnyösebbnek tartják az albérletet, de ebben a kérdésben is kialakult egy vita, mivel az egyik albérletes még nem volt kollégista, s így nagyon egyoldalú a véleménye, és a többiek szerint nagyon elfogult ebben a kérdésben, ahhoz képest, hogy nincs viszonyítási alapja. A sok előnnyel szemben hátrányok is akadnak az albérletnél, például, hogy a kollégiumban van takarítás, és rovarirtás. A szórakozás, bulizás tekintetében is jobb lehet a kollégium, mivel a szomszédok egykorúak, az albérletben viszont családosak, öregek laknak, ezért ott több a konfliktus.

Az albérletesek által említett előnyök, mind megfigyelhetőek a kollégistáknál, mint a kollégiumok hátrányai. Azaz, hogy nincs saját szobájuk, fizetni kell azért, ha valakit esetleg vendégül látnak, és ott alszik a kollégiumban. A Campusban lakók szerint kicsi a szoba, és rossz az elosztása, mert egy térben van a konyhai résszel, sokkal jobb lenne, ha külön lenne, vagy közös lenne a konyha. Régebben másik szobában laktak, mely nagyobb volt és közös volt a konyha. Hátrányként említik, hogy a Campusba minden karról jelentkehetnek a hallgatók, ezért nem is ismerik egymást, nincs közösség, például, ha kopognak ki se nyitják az ajtót, és azt se tudják ki a szomszédjuk. Ez sem a Műszaki Főiskola Kollégiumára, sem a Vámospécsi Úti Kollégiumra nem jellemző. A Campus-osok hátránynak tartják, hogy az Agrártudományi Egyetem, ahol két lány tanul, egy órai útra van a kollégiumtól, azonban az egyetem közelében lévő kollégiumban nem szívesen lagnának. A Campusban nincs tanulószoba, ezt pedig nagyon hiányolják, mert a szobában nem tudnak tanulni, sok a zavaró tényező. A VÚK-osok is mondták ezeket a hátrányokat, de ezeken kívül még ennél a kollégiumnál hátrány, hogy messze van a várostól, a legrosszabb állapotú, a kollégium előtt elhaladó Zsuzsi vonat pedig nagyon hangos reggelente.

Az előnyök és a hátrányok nagyban befolyásolják a fiatalokat abban a döntésben, hogy hol lakjanak diákéveik alatt. Némely indok csekélyebb mértékűnek hat mással szemben, azonban különböző a diákok életmódja, szokásaik, ezért különbözőek is az elvárások. A

legfontosabb befolyásoló tényező mindenesetre az anyagi okok maradtak, de emellett a társaság és a szabadság is fontos szerepet játszik.

A Vámospécsi Úti Kollégiumban lakók említették, hogy ebben a kollégiumban van közösség, közösségi élet a többi kollégiummal szemben. Sok programot szerveznek a kollégiumban, amelyeknek közösségformáló szerepük van. Ilyenek például a tanév kezdetekor a Róka-avató. Ez olyan beavatási szertartás, ahol különböző feladatokat kell megoldaniuk az új kollégistáknak, majd egy vicces esküvel hivatalosan is a VÚK tagjai lesznek. Ennek az avatásnak az a célja, hogy az újak megismerkedjenek a többiekkel, könnyebben tudjanak beilleszkedni, barátokat szerezni. Az ehhez hasonló rendezvények és bulik az aulában kerülnek megrendezésre, ezen kívül póker, pingpong és egyéb versenyeket is szoktak rendezni. A kollégiumnak van külön foci csapata is, s különböző versenyeken vesznek részt, ahová esetleg a lányok is elkísérhetik őket, s támogathatják, szurkolhatnak. Különböző kirándulásokat is szoktak rendezni, minden évben megszervezik az úgynevezett HUPÁK-ot, ami több napos és az ország különböző pontjaira juthatnak el a fiatalok. Ez a rengeteg program segíti közösséggé formálni a különböző beállítottságú diákokat. Mindenki megtalálja a számára érdekes elfoglaltságot. S távol a megszokott környezettől, barátoktól, ismerősöktől, persze a tanulás mellett, kellemes és hasznos időtöltést nyújt a kollégium.

A Campus Hotelben is sok lehetőségük van a fiataloknak kikapcsolódni, szórakozni. A kollégium magas színvonalon kielégíti az igényeket. Étterem, bár és büfé áll a rendelkezésükre. A kikapcsolódni vágyók számára a bowling bár alkalmas, mely csocsóval és dartsszal is felszerelt. A kollégiumhoz tartozik még fitness terem és szolárium is, valamint a Campus mellett kézi- és kosárlabdapálya is. Ezek a helyek alkalmasak lennének arra, hogy kialakuljon egy közösség, azonban ide nem csak a kollégium lakói járhatnak, hanem mások is igénybe vehetik a szolgáltatásokat, s már a megszokott kis csapatok nem sok esetben bővülnek újabb tagokkal.

ÖSSZEFOGLALÁS

A kollégiumi és az albérleti élet sokban hasonlít egymásra, mivel a diákok az egyetemi éveiket abban az adott közegben töltik el. A lakás egy olyan hely, ahová csak a legszűkebb családi vagy baráti kör juthat be, ez a pihenés és a kikapcsolódás tere. A lakásban, az otthonban eltérően viselkednek az emberek, úgy alakítják és használják a teret, ahogy a legjobb számukra, ahogy éppen szeretnék.

A fentebb említett lakástípusok szerint kategorizálni lehet az albérletet, mégpedig az átmeneti otthon típusába tartozik. A lakók már annyira érzik otthonuknak diákkori lakásukat, mint a családi otthont, habár ez utóbbi még mindig nagyon fontos szerepet tölt be. A családtól, a régi barátoktól nincsenek elszakadva, azonban az év legnagyobb részét a lakásában töltik, és ezért már a lakást otthonosabbá teszik, beszerzik a legszükségesebb felszereléseket, több a saját tárgy, a díszítés. Azonban még megvan az átmenetiség érzése, s így nem válhat otthonná.

A kollégiumi csoportokat is lehet tipizálni, bár nem határolódik el élesen. Az ideiglenes lakás típusa illik ezekre a csoportokra, a lakók nem tekintik otthonnak a lakásukat, jelen esetben a szobájukat, mivel csak kis időre terveznek. Azonban megpróbálnak néhány lakásmintát alkalmazni, mint például vannak saját dolgaik, de ezeket szinte kizárólag ők használják. Megfigyelhetők dísz tárgyak, de a hozzájuk való érzelmi kötődés hiányáról árulkodnak, és ezért nincsenek ízlések és elvárások. A fiú kollégisták szobája már nem teljesen az ideiglenes lakás típusába tartozik, mert vannak bizonyos jellemzők, amelyek az átmeneti otthonra jellemzőek. Több a saját tárgy, több a díszítés. De az átmenetiség érzése ebben az esetben nagyobb, mint az albérletnél.

A fókuszcsoporthoz kiderült, hogy mind az albérletesek, mind a kollégisták szeretnek ott lakni, amit választottak, annak ellenére, hogy vannak kisebb-nagyobb hátrányok. De a hátrányok, esetleges konfliktusok ellenére megpróbálják minél otthonosabbá változtatni a környezetet.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Gergely Orsolya (2004): „Lakásból otthon.” *Kolozsvári egyetemisták lakásmintái*. Web Szociológiai folyóirat, 2. szám, 39-46. oldal

ANON1 <http://www.campushotel.hu/campus-hotel.hu.php> Utolsó letöltés: 2010. június 3.